

Upravništvo: Ljubljana, Puceljova ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24Izredni oddelki: Ljubljana, Puceljova ulica 5 — Telefon št. 31-23, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Iskjučno zastopstvo za oglaševanje iz Italije in
inženjstvo: UPI S. A., MILANORačuni: za Ljubljansko pokrajino pri pokno-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Conti, Cor. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Mesečna naročnina 25 litr.

Uredništvo:

Ljubljana — Puceljova ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo.

Weitere hohe Verluste der feindlichen Luftlandetruppen im Raum Arnheim—Nimwegen durch unsere Gegenangriffe

Trotz hartnäckigen Widerstandes der Feind nördlich Nancy und bei Chateau-Salins zurückgeworfen — Fortdauer der schweren Kämpfe im Raum von Epinal und Remiremont — Die letzten Stützpunkte von Boulogne nach erbittertem Ringen der feindlichen Übermacht erlegen — Neue schwere Panzerangriffe bei Firenzezola abgewiesen — Erfolgreiche Gegenangriffe unserer Truppen im Raum südlich Riga — Örtliche Kämpfe an der bulgarischen Westgrenze

Aus dem Führerhauptquartier, 25. Sept. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In Westholand wehrten die eigenen Truppen in neuen Stellungen mehrere feindliche Angriffe ab. Im Raum Arnheim-Nimwegen fügten die Gegenangriffe, dem aus der Luft gelandeten Feind, der noch nicht zum größeren Angriff antrat, weitere hohe Verluste zu, örtliche Vorstöße des Gegners scheiterten zum Teil in erbitterten Nahkämpfen. Von den noch westlich Arnheim auf engstem Raum kämpfenden Resten der ersten englischen Luftlandedivision wurden weitere 800 Verwundete eingebracht. Östlich Eindhoven erzielte der Feind geringen Geländegewinn.

Eigene Schlachtfliegerverbände griffen trotz schlechten Wetters erfolgreich in die Erdkämpfe in Holland ein.

Nördlich und südlich Aachen wurden Angriffe des Feindes unter Abschuss mehrerer Panzer abgewiesen. An der Eifel-Front verlor der Feind bei erfolglosen Angriffen 16 Panzer.

Nördlich Nancy und bei Chateau-Salins warfen eigene Angriffe den Feind trotz hartnäckigen Widerstandes zurück. Im Raum von Epinal und Remiremont hielten die schweren Kämpfe an. Bei erbittertem Widerstand der eigenen Truppen gewann der Angriff des Feindes nur örtlich an Boden.

Bei Dinkirchen und Calais beiderseitige lebhafteste Artillerietätigkeit. Die kampfbereiten Besatzungen von Lorient und St. Nazaire sprengten feindliche Angriffe und führten erfolgreiche Gegenstöße. Nach Vernichtung der letzten Stützpunkte ist die heldenhafte kämpfende Besatzung von Boulogne nach schwersten Ringen der feindlichen Übermacht erlegen.

London lag in der vergangenen Nacht wieder unter dem Feuer der V 1.

In Mittel-Italien setzte der Feind gestern seine schweren Panzerangriffe nördöstlich und östlich Firenzezola fort. Er wur-

de fast überall abgewiesen und konnte nur einen inzwischen abgeriegelten Einbruch erzielen. 14 feindliche Panzer wurden abgeschossen.

An der Adria wurden unsere Truppen befehlsgemäß in neue Stellungen nördwestlich Rimini zurückgenommen. Hiergegen führte zahlreiche Angriffe des Feindes wurden unter Abschuss von 35 Panzern zerschlagen.

Im südwestlichen Siebenbürgen kam es auch gestern nur zu Kämpfen örtlicher Bedeutung. Beiderseits Torenburg und im Nordteil des Szekler-Zipfels wurden Angriffe bolschewistischer und rumänischer Verbände abgewiesen oder aufgefangen. In diesen Kämpfen verlor der Feind allein bei Torenburg 30 Panzer.

An den Beskid-Pässen südlich Sanok und Krosno wurde gestern in Angriff und Abwehr mit wechselndem Erfolg gekämpft. Zwischen dem Nordrand der Karpathen und Mitau fanden keine wesentlichen Kampfhandlungen statt.

Im Raum südlich Riga waren Truppen des Heeres und der Waffen-SS die Bolschewisten in erfolgreichen Gegenangriffen zurück. An der übrigen Front des Nordabschnittes verliefen die Absetzbewegungen weiter planmäßig. Der in mehreren Abschnitten nachdrängende Gegner konnte unsere Bewegungen nicht stören.

Nach Zerstörung aller militärisch wichtigen Anlagen wurde vor einigen Tagen die Stadt Reval geräumt.

Unsere Absetzbewegungen nach Nordfinland nehmen den genau vorbereiteten Verlauf.

Bei Prilep in Mazedonien wurde eine starke bulgarische Kräftegruppe bei geringen eigenen Verlusten zerschlagen. Sie liess ihre gesamte Ausrüstung an Geschützen und schweren Waffen in unserer Hand. An der bulgarischen Westgrenze und am Eisernen Tor sind örtliche Kämpfe im Gange.

Nadaljnje velike izgube sovražnikovih padalcev na področju Arnheim—Nimwegen vsled naših protinapadov

Kljub žilavemu sovražnikovemu odporu smo vrgli sovražnika severno od Nancyja in pri Chateau-Salins nazaj — Nadaljnji težki boji na področju Epinala in Remiremonta — Zadnja oporišča v Boulogne so po ogorčenih bojih podlegla sovražnikovi premoči — Novi težki oklopniški napadi pri Firenzezoli — Uspešni protinapadi naših čet južno od Rige — Krajevni boji ob bolgarski zapadni meji

Führerjev glavni stan, 25. sept. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

V zapadni Nizozemski so odbile naše čete na novih postojankah več sovražnikovih napadov. Na področju Arnheim-Nimwegen smo zadali s protinapadi nadaljnje velike izgube po zraku doseplemu sovražniku, ki se ni pričel večjih napadov. Nasprotnikovi krajevni sunki so se izjalovili deloma v ogorčenih bojih iz bližine. Od preostankov 1. divizije angleške letalske pehote, ki se bori na zelo ozkem prostoru še zapadno od Arnheima, smo privedli nadaljnjih 800 ranjencev. Vzhodno od Eindhovna je sovražnik malenkostno napredoval.

Lastni oddelki bojnih letal so kljub slabemu vremenu uspešno posegli v boje na Nizozemskem.

Severno in južnovzhodno od Aachna smo zavrnili sovražnikove napade in uničili več oklopnikov. Na bojišču ob Eiffu je izgubil sovražnik med brezuspešnimi napadi 16 oklopnikov.

Severno od Nancyja in pri Chateau-Salins smo z napadi vrgli sovražnika kljub trdovratnemu odporu nazaj. Na področju Epinala in Remiremonta so se nadaljevali težki boji. Vsled ogorčenega odpora naših čet je sovražnikov napad le krajevno napredoval.

Pri Dunkerque in Calais živahen obsejstranski topniški ogenj. Bojevitih posadki Lorienta in St. Nazaire sta razbili sovražnikove napade in izvedli uspešne protisunkove. Po uničenju zadnjih oporišč je junaško boroča se posadka Boulogne po težkih bojih podlegla sovražnikovi premoči.

London je bil v pretekli noči zopet pod ognjem »V 1«.

V srednji Italiji je večeraj sovražnik na-

daljeval svoje težke oklopniške napade severovzhodno in vzhodno od Firenzezole. Skoraj povsod smo ga zavrnili, uspel mu je en sam vdor, ki je bil medtem že zajeten. Uničili smo 14 sovražnikovih oklopnikov. Ob Jadranu smo umaknili naše čete v skladu s povelji na nove postojanke severozapadno od Riminija. Številne sovražnikove napade ob tej priliki smo ob uničenju 35 oklopnikov razbili.

V južnozpadni Sedmograški so bili večeraj le krajevno pomembni boji. Ob obeh straneh Turde in v severnem delu Sezerskega ozemlja smo zavrnili ali ustavili napade boljševiških in rumunskih oddelkov. V teh bojih je izgubil sovražnik samo pri Turdi 30 oklopnikov.

Na prelazih preko Beskidov južno od Sanki in Krosna smo večeraj napadali in se branili z menjačo se srečo.

Med severnim robom Karpatov in Jelgavo ni bilo nikakih bistvenjših bojov.

Na področju južno od Rige so vrzle čete vojske in SS boljševike z uspešnimi protinapadi nazaj. Na ostalem bojišču severnega odseka so potovali odmišalni pokreti nadeja po načrtu. Nasprotnik, ki je v več odsekih pritiskal za nami, ni mogel motiti naših pokretov.

Po uničenju vseh vojaško važnih naprav smo pred nekaj dnevi izpraznili mesto Reval.

Naši odmišalni pokreti proti severni Finski potekajo točno tako, kakor so bili pripravljeni.

Pri Prilepu in Mazedoniji smo z malenkostnimi lastnimi izgubami razbili močno skupino bolgarskih sil. V naše roke je padlo vse njeno topništvo in težko orožje. Na zapadni bolgarski meji in ob Zelenih vratih so krajevni boji.

Ojačen pritisk sovražnika na atlantske luke

Hudi boji za Boulogne, Dunkerque in Calais — Napadi na Lorient in St. Nazaire odbiti

Berlin, 25. sept. Sovražnik je na zapadnem bojišču 22. septembra močno ojačil svoje napade proti utrjenim lukam ob atlantski obali, da bi z likvidacijo teh oporišč osvobodil svoje tu vezane sile in jih lahko uporabil na glavnem bojišču. Posebno močan pritisk je izvajal nasprotnik zopet v utrjenem območju v Pas de Calais. S topniškim ognjem in z bombardiranjem je napadel Boulogne, Dunkerque in Calais, nato pa so sledili še silni napadi pehote in oklopnikov. Posebno ogorčeni boji so bili v severnih in južnih predmestjih Boulogne. Na cestah okrog Vinereux so imeli Kanadci posebno težke izgube, ko so poskušali preprečiti posadki razstreljenih nemških oporišč prodor proti severu. V krvavih bojih iz bližine pa so grenadirji in topničarji prodri sovražnikov obroč ter se pridružili nemškimi branilcem pri rtu Gris Nez. Težki menjajoči se boji so divjali ves dan tudi na luškem področju in na zapornih baterijskih postojankah. Eno izmed žarišč je bilo opazovališče trdnjavskega poveljnika, ker so se morali branilci brez podpore težkega orožja z golim orožjem zoperstaviti sovražnikovemu napadu. Pod nadmočnim nasprotnikovim pritiskom se je razvila glavna bojišna črta v vrsto odprnih gnez, okrog katerih so se bili silni boji. Ob teh zapornih postojankah so se do večera zrušili vsi sovražnikov napadi.

Na ozemlju pred trdnjavama Dunkerque in Calais so se posrečili sovražniki, ki je napadal z veliko materialno premočjo, krajevni vdori. Nemške čete so s protinapadi prestregle sovražnikove sunke. Po padcu Bresta stalno narašča tudi sovražnikov pritisk proti obalnim oporiščem v Bretagni. Branilci Lorienta so vrgli sovražnika, ki je vdrl po močnem topniškem ognju, nazaj ter očistili ozemlje. Ko so postavili oblovalci pred glavno bojišno črto radijske zvočnike in pozvali branilce k predaji, so jim ti odgovorili z močnim strojniškim ognjem, ki je uničil zvočnike. Pri St. Nazaire, čigar obrambo vodi generalni major Hüntken kot trdnjavskega poveljnik s sodelovanjem pomorskega poveljnika kontraadmirala Mirowa, je razbilo nemško topništvo sovražnikove pripravljene postojanke, tako da je nasprotnik lahko tvegati samo manjše sunke. Pri nadaljnjih topniških bojih so prisilili Nemci z motilnim ognjem težkega orožja sovražnika, da je opustil neko svoje prednje oporišče.

Nasprotnik napada na obeh straneh izliva Gironde. Na severnem obrežju vodi obrambo trdnjavskega poveljnik polkovnik Pohlmann, južno obrežje pa branijo čete pod poveljstvom generalnega majorja Mayerja. Obe skupini podpirajo pomorske edince pod poveljstvom pomorskega poveljnika kapetana Michaellesa. V obrambo pričakovanega napada so nemške čete močno izgradile svoje postojanke. Izgradile so nove zaporne postojanke ter razpostavile topniške baterije na ugodnejša mesta. Kadarkoli so napadle sovražnikove sile, so bile krvavo odbite.

Delovanje sicilskih separatistov

Bern, 25. sept. švicarska poročevalska agencija objavlja naslednjo vest iz Rima: Rimski časopis »Il Tempo« objavlja manifest »narodnega odbora za neodvisnost Sicilije«. S tem manifestom se postavljajo sicilski separatisti odkrito v opozicijo proti Bonomiji vladar in objavljajo svojo namero prekiniti vse odnose s italijansko državo. Obračajo se na »združena parode

Beseda slovenskega ljudstva

Nedeljski manifestacijski shod je bil nadvse sijajna potrditev razveseljevega dejstva, koliko so se prilike v Ljubljanski pokrajini vsestransko zboljšale v prvem letu, odkar je bila njena uprava, potem ko je vzela pokrajino v zaščito Velika Nemčija, vrnjena v domače roke, nje na čelo pa postavljen divizijski general Leon Rupnik. V okviru časovno omejenih govorov ni bilo mogoče podati izčrpnega poročila in točnejšega obračuna o plodonosnem delu preteklega leta, vendar je že sama pregledna presoja nudila zborovalcem nazorno in razveseljivo sliko o sedanjem položaju v naši pokrajini. Navdušeno pritrjevanje zborovalcev je povedalo več kakor govori sami, saj je bilo zborovanje pravo ljudsko predstavništvo, pri katerem so nad vse častno sodelovali tudi trije poglavitni nosilci slovenske skupnosti: kmečki stan, delavski stan in zavedna mladina.

Naše domobranstvo je v tem razdobju prizadelo marsikak občuten udarec komunistični samopašnosti ter jo zavrnilo v daleč skromnejše meje. V zvezi s tem se je povečala javna varnost, ki je bila prej ob hudojanskem slepeništu s komunisti zdrnila tako globoko, da skoro ni bilo nade, da bi se stvar dala še kako popraviti. Pod prezidentovo krepko roko in s pomočjo nemškega vojaka pa se je to izvedlo učinkovito in našemu kmečkemu ljudstvu je bilo vrnjeno zaupanje in javni red ter zvest, da ni več kot brezpravna raja prepustena komunističnemu nasilju. Zato je popolnoma naravno, da so bili domobranci tudi v nedeljo, kadar koli je na zborovanju podla beseda o njih, vedno na novo predmet navdušenih ovacij.

Roko v roki s tem čiščenjem in z vzpostavitvijo avtoritete oblasti je šla obsežna socialna in podporni akcija, ki so jo bili delni ravno najpotrebnejši. Naše delovno ljudstvo je v veselim zadoščenjem ugotovilo, da ni, kakor običajno, ostale vse pri obljubah in besedah, marveč so besedam vedno sledila tudi dejanja. Temu svojemu čustvovanju je na nedeljskem shodu dalo tudi hvala našemu ljudstvu, da je naša slovenska predstavnika, temveč še bolj z navdušenjem za g. prezidenta, ki mu je to narodno priznanje gotovo najlepša zahvala za delo v preteklem letu ter krepka vzpodbuda za prihodnost.

Prizadevni in uspešni socialni pomožni akciji stoji vredno ob strani skrb za obnovu porušeni, požganih in uničenih vasi in sili našega podedelja. Kljub težkim prilikam, ki so kaj malo primerne za obnovitveno delo, so se marsikje z velikimi napori ter z dejansko in požrtvovalno finančno pomočjo pokrajinske uprave izvršile popravne zasebnih in javnih poslopij. Da obnova ne more napredovati z isto naglico, s kakršno se je izvrševalo uničevanje, je jasno. Prizadevati to dobro vedo, zato tem bolj cenijo že doslej izvršeno delo za obnovo, ker vidijo, da ne ostaja samo pri dobri volji, marveč se ta očituje v vsestranski pomoči, ki je sprito težavne današnjega položaja naravnost obdobja vredna. Naše kmečko ljudstvo ob sedanjih obilnicah z veseljem in hvalečnostjo ugotavlja, da je bilo obnovitveno delo najprej in najbolj posvečeno njemu, kakor je ono tudi najprej in najbolj trpelo zaradi komunističnega besenja. Njegov govornik na nedeljskem zborovanju je zato v imenu vsega kmečkega stanu izrekel najtoplejšo zahvalo g. prezidentu in njegovim sodelavcem ter nemškemu oblastvom, ki so s svojim razumevanjem in svojo pomočjo omogočile delo obnove. Topli izrazi simpatij, s katerimi so zborovalci spremljali govor kmečkega predstavnika, pa so bili istočasno dokaz, kako se tudi vsi ostali sloji globoko zavedajo vodilne vloge, ki jo v življenju našega naroda in zlasti v sedanjih usodni borbi proti komunizmu igra ravno kmet.

Razpoloženje prebivalstva, njegovemu mišljenju in čustvovanju sta tako dala krepkega izraza na nedeljski manifestaciji zastopnika onih dveh stanov, ki tvorita ogromno večino našega naroda, kmečkega in delavskega stanu. Splošno pritrjevanje, s katerimi so zborovalci spremljali njuna govora, je pričalo, da sta res govorila in imenu vsega zavednega, narodno čutečega slovenskega ljudstva.

Svoj višek pa je nedeljsko zborovanje doseglo z govoroma obeh najvišjih predstavnikov v naši pokrajini g. Obergruppenführerja generala Rösenerja in g. prezidenta generala Rupnika. Oba, ki sta bila v našem ljudstvu visoka govornika pozdravljena in viharno odobravana, s katerimi so poslušalci spremljali njih izvajanja, so dokazovale ne le zapanje in hvalečnost prebivalstva napram g. prezidentu in njegovi politiki, temveč so tudi pokazale, kako se vsa naša javnost zaveda, da je bil vsestranski vidni napredek v preteklem letu omogočen samo zaradi zaščite, ki jo je naša pokrajina in njenemu prebivalstvu nudila Velika Nemčija, in zaradi velikopoteznega razumevanja in prav tako velikopotezne podpore, s katero so prizadevanja domače uprave podpirali nemški predstavniki.

Poseben, nadvse svečan poudarek je dobilo nedeljsko manifestacijsko zborovanje ob svojem zaključku, ko je Obergruppenführer general Rösener objavil, da je prezident general Rupnik imenovan za vrhovnega inspektorja slovenskega domobranstva ter mu skupno s svojimi čestitkami osebno izročil odznake njegovega položaja in začasno listino o imenovanju. To visoko odklovanje predstavlja zahvalo in priznanje g. prezidentu, a tudi vsemu prebivalstvu Ljubljanske pokrajine in zlasti Slovenskemu domobranstvu, ki tudi te dni obhaja prvo obilnico svoje ustanovitve in svoje borbe. Viharji navdušenja, ki jih je v dvorani izževal ta dogodek, so najboljši dokaz, kako se vsa naša javnost zaveda njegove pomembnosti in s kako globokim zadoščenjem ga je sprejela.

Ameriško-egiptski trgovinski sporazum

Amsterdam, 25. sept. Kakor javlja britanska poročevalska služba, je bil podpisani egiptsko-severnoameriški trgovinski dogovor, ki ureja blagovni promet obeh dežel v južni,

Z nedeljskega manifesta egiptskega zborovanja

SS-Obergruppenführer general Erwin Rösener (zgoraj) in prezident general Leon Rupnik med svojima govoroma

Uspešni napadi nemških oklopnikov pri Lunevillu

Izjalovljen ameriški sunek s področja pri Nancyju proti Saarbrückenu — Srđiti oklopniški spopadi med Chateau Salinsom in Lunevillom

Berlin, 25. sept. Z energičnimi sunki pri Lunevillu so nemški oklopniški oddelki ne le preprečili razširjenje sovražnikovega vodnega področja vzhodno od Nancyja, marveč so tudi prisilili sovražnika, da je moral predčasno obniti svoje oklopniške skupine, ki so prodirale proti severu ter jih poslali v boj proti napadajočim nemškim oklopniškim brigadam. S tem je bila preprečena namera Američanov, da bi s svojo armado, ki je bila pripravljena na področju Nancyja, v varstvu močnih oddelkov protitančkovskih topov prodrli skozi vrzel na vzhodnem robu svojega vodnega področja proti severu v smeri proti Saarbrückenu.

Z nenadnim napadom se je nemškim oddelkom napreje posredilo zožiti vdorno področje južno od prekopa Ren—Marna vzhodno od Lunevillu in vdreti začasno tudi v mesto, kjer so zaplenili velike množice vojnega materiala, oklopna izvidniška in druga motorna vozila. Kasneje so »panterji« in napadali topovi skupno z oklopniškimi grenadirji uspešno napadli ameriško črto protitančkovskih topov med Chateau Salinsom in Lunevillom. Nemški oklopniški so vdrl v sovražnikove črte ter pritegnili nase nasprotnika, ki je napadal že v drugi smeri, čeprav so vedeli za nevarnost, ki jim je grozila na vdornem področju predvsem od sovražnikovih sil, ki so prodrele preko reke Seille. Nasprotnik je napadal nemške oddelke z močnimi silami in je poskušal s protinapadi, ki so dovedli do ogorčenih več dni trajajočih oklopniških bojov, preprečiti nadaljnje zoženje svojega vdornega področja.

Nemške čete so uničile tu v enem dnevu 22 težkih sovražnikovih oklopnikov ter izgubile same le 5 lastnih oklopniških vozil. Nemške čete so nato kljub najjačjemu ameriškem pritisku obdržale ozemlje, ki so ga pridobile prejšnje dni.

„Pekel pri Arnhemu“

Zeneva, 25. sept. Britansko jutranje časopisje se izčrpno bavi z usodo britanske letalske pehote, ki se bori v Nizozemski. Časopisje piše o »peklju pri Arnhemu«. »Daily Herald« naglašja, da tamkajšnje čete pet dni niso mogle niti minute zaspati.

Nadaljnje obstreljevanje južne Anglije z letječimi bombami

Stockholm, 25. sept. Kakor javlja agencija Reuter, so Nemci tudi v noči na nedeljo obstreljevali z »V 1« južnoangleške grofije in področje velikega Londona. Naštale so izgube in škoda med prebivalstvom.

Angleški tednik »Tribune« ostro napada večne vsevedneže in vse velike in male proke ter jim očita, da so se glede »V 1« hudo uštel. Napovedali so že konec »V 1« ter povzročili s svojim govorčenjem povratek evakuirancev. S tem je nastala velika škola. »Cavalcade« pravi da občutijo ljudje nemške letelce bombe še toliko hujše, ker je bilo celo uradno objavljeno, da je nevarnost dokončno mimo. Ko so ministri zopet povzdignili svoj svarilni glas, je bilo za mnogo evakuirancev že prepozno. Sedaj pa vedo, da velika nevarnost še traja in da so ljudje v Londonu in južni Angliji še nadalje na bojiščni črti. Kto pa lahko reče, ali ne bo postalo vse še hujše. Bodočnost in cilj »V 1« se zaenkrat še ne da napovedati.

Vedno znova „V 1“

Amsterdam, 25. sept. Kakor javlja radio London, so tudi v noči na nedeljo padale na južnoangleške grofije in na področje velikega Londona letelce bombe, pri čemer so nastale izgube in škoda.

Usodna politika Mannerheimove klike

Finski narod pred popolnim uničenjem

Stockholm, 25. sept. Kakor javlja agencija TT iz Helsinkov, je finski parlament v soboto soglasno brez debate v tretjem čitanju sprejel zakonski osnutek o veljavnosti premirja med Finsko in Sovjetsko zvezo. Vlada je dobila s tem pooblastilo, da izvrši vse ukrepe, ki so v zvezi z dogovorom o premirju. V soglasju s predlogom odbora za zunanje zadeve je potrdil parlament prav tako soglasno in brez debate po enem samem čitanju dogovor o premirju, ki je bil podpisan v Moskvi 19. septembra.

Stockholm, 25. sept. Pred očmi sovjetskih komisij, ki se mudijo v Helsinkih in drugih finskih mestih, kjer nadzorujejo vse javno in zasebno življenje, zalezujejo ljudi in sumljive elemente, jih kratkoma lo na sovjetski način »likvidirajo«, je finski parlament soglasno in brez vsake debate po enem samem čitanju sprejel v Moskvi podpisani diktat premirja. Vlada je s tem prevzela nalogo, da točno izpolni vse določbe diktata, in je za to odgovorna za nadaljnje zaslužanje in uničenje finskega naroda.

Finska sedaj dobro ve, kam vodi ta pot. Mannerheimova klika, ki je brez vsakega čuta odgovornosti in ki je mislila, da se bo lahko rešila s kapitulacijo pred Moskvjo, bo sedaj likvidirala finski narod. To se bo izvršilo za železnim zastorom, ki so ga boljševiki postavili pred Finsko. Finska je zaradi svojih žalostnih katastrofalnih politikov v Helsinkih brez obrambe izročena boljševiškim metodam. Predvsem bodo morale delavne množice finskega naroda s prisilno deportacijo v Sibirijo plačati usodno meščansko politiko Mannerheima in njegovih pomočnikov. Prav tako kakor v Rumuniji in Bolgariji bodo sedaj tudi v Finski uredili zbirališča, v katerih bodo zbirali agenti GPU, ki so jih sovjetske komisije pripeljale s seboj, delavce iz vseh industrijskih panog, predvsem strokovne delavce, da jih bodo prepeljali v notranjost Sovjetske zveze.

Odpeljani pa ne bodo nikdar več videli svoje domovine. To potrjuje poročilo agencije »Exchanges«, ki pravi, da se je sovjetska vlada branila podpisati kakršne koli obveznosti, po katerih bi bila dolžna vrniti te odpeljane ljudi.

Prezident Rupnik — generalni inspektor Slovenskega domobranstva

Mogočno manifestacijsko zborovanje ob prvi obletnici obnove slovenske uprave v Ljubljanski pokrajini in imenovanja generala Rupnika za njenega prezidenta

Ljubljana, 25. septembra.

Že v »Slovenskem Narodcu« smo poročali o veličastnem poteku manifestacijskega zborovanja, ki je bilo v nedeljo dopoldne v Ljubljani v proslavo prve obletnice, odkar je bila javna uprava v Ljubljanski pokrajini vrnjena v domače roke, njej na čelo pa kot prezident postavljen divizijski general g. Leon Rupnik. Proslava je bila v veliki umetniški dvorani. Oder v predelu dvorane je bil slavnosti primerno okrašen z zastavami, velikim kranjskim orlom in z zelenjem, ki je obdajalo Führerjev kip. Sredi odra je bila za grbom postavljena še posebna govorniška tribuna. Na desnem balkonu se je namestila domobranska godba.

Ob 8. zjutraj je bila prostrana dvorana že vsa polna. Dostop v njo so imeli le predstavniki in zastopniki, ker je bilo zborovanje zaradi omejenega prostora zamišljeno predvsem kot zbor predstavnikov vseh panog našega javnega življenja ter zastopnikov vseh stanov in poklicev prebivalstva iz mesta in s posebej. Kulturne, socialne, gospodarske in stanovske organizacije in ustanove so poslane nanj svoje legitimne pooblaščenice, tako da se je sestalo v dvorani resnično predstavništvo vsega našega ljudstva. In v imenu vsega prebivalstva Ljubljane in pokrajine je zborovanje izpričalo svoje zaupanje v prezidenta generala Rupnika, svoje hvaležnost za veliko delo, ki je bilo v tem prvem letu opravljeno na korist slovenskega naroda, ter svojo odločnost, nadaljevati borbo in delo, ki naj zagotovi našemu narodu častno mesto v prerojeni novi Evropi. Poseben poudarek je manifestacija dala udeležba močnih zastopstev kmečkega sloja, delavstva in mladine, teh treh glavnih stebrov narodove borbe in njegovega dela. Ostalo občinstvo, ki ni moglo v dvorano, je lahko sledilo poteku manifestacije po radiu, bodisi doma pri sprejemnikih, bodisi na mestnih križiščih pred

javnimi zvočniki, pred katerimi so povsod stali in poslušale goste množice.

Ob zvokih triglavskih koračnic in ob navdušenih manifestacijah zborovalcev so nekaj minut po osmih prispeli v dvorano najvišji predstavniki: Oberguppenführer SS in general polietje Erwin Rössner, predsednik general Leon Rupnik in škof dr. Gregorij Rožman s svojimi spremljevalci. Poleg njih so prisostvovali zborovanju tudi vsi ostali visoki predstavniki nemških in slovenskih civilnih in vojaških oblast, med njimi generala Harm in Schimmel-pfennig, upravni svetovalec šefa Pokrajinske uprave dr. Doujak, nemški generalni konzul dr. Müller, hrvaški konzul prof. Salih Baljić, poveljnik Slovenskega domobranstva podpolkovnik Krener, številni nadaljnji nemški in domobranski oficirji, nemški svetovalec tukajšnjih uradov in ustanov, predstavniki vseh panog javne uprave, univerze, Slovenske akademije in drugih kulturnih institucij, zastopniki socialnih, gospodarskih in stanovskih organizacij itd.

Zborovanje je otvoril načelnik informacijskega oddelka Pokrajinske uprave dr. Ludovik Puš. Z navdušenim ploskanjem se je zbrana množica pridružila njegovemu pozdravu prisotnih odličnikov. Obudil je nato v kratkih stavkih spomin na dogodek in položaj v naši pokrajini pred letom dni, ko se je znašel najboljši del našega prebivalstva pred usodnim vprašanjem: biti ali ne biti. Kar je bilo zdravega v ljudstvu, se je zavedalo usodnosti trenutka in svoje odgovornosti do narodne skupnosti. Iz naroda je takrat vstal moč vojak, general Rupnik, ki se je postavil na čelo protikomunistične borbe, sprejel ponudeno odločno pomoč nemškega vojaka in tako rešil pokrajino in prebivalstvo pred grozečim propadom. V tem letu novega življenja je naš narod pokazal, da je mlad in zdrav in da ne bo umrl, To svojo voljo do življenja hoče ponovno izpričati tudi danes, da jo bo slišal svet.

liberalizem. Delavci prav dobro vemo, da je to tisti napačni stroj, ki je dovolil posamezniku, da sme na škodo skupnosti pridobivati čezmerna milijonska bogastva, medtem ko dopušta, da delavci, ki mu to bogastvo pridobivajo, stradajo ter trpe revščino in pomanjkanje. To je tisti gospodarski stroj, ki je v letih največje gospodarske krize v Ameriki kuril lokomotive s pšenico in v Braziliji metal kavo v morje samo zato, da cene teh potrebščin niso padle. In gospodarskemu liberalizmu ni bilo mar, da mnogi delavci takrat niso imeli hrane niti za prihodnji dan.

V tem položaju je že konec prejšnjega stoletja marksizem našel ugodna tla za svoje hujskaško delo. Njegovi privrki so metali med delavstvo najrazličnejša lažna gesla in nemogoče obljube. Res so v precejšnji meri tudi pri nas razbili naravno skupnost slovenskih stanov. Uspejo jim je ustvariti dva »razreda«, katera so hujskali drugiga proti drugemu, oba pa proti narodni skupnosti. Oblast se vse do današnjih dni, do nastopa oblasti našega prezidenta generala Leona Rupnika, ni resno pobrigala, da kričeča nasprotstva med delavci in delodajalci odstrani.

Slovensko delavstvo je bilo vedno zdravo in, kar je glavno, bilo je vedno slovensko! Zato je po spoznanju, da niti gospodarski liberalizem, niti brezvestni komunizem socialnega vprašanja rešiti ne moreta in niti nečeta, začelo iskati novih poti in novih izhodov za utrditve sloge med umetno ustvarjenima »razredoma« in za složno sodelovanje vseh stanov v narodnem občestvu. Slovensko delavstvo hoče biti eno s svojim narodom in je zato odklonilo vsako sodelovanje s komunisti in vsemi njihovimi zavezniki, ki hočejo na račun naroda in na račun slovenskih delavskih žuljev skrbeti za lastno bogatenje ali za interese svojih partij.

Delavci smo svojo trdno voljo po zdravi ureditvi gospodarskih in socialnih vprašanj in še močnejšo svojo trdno voljo, da slovenski narod mora ostati živ, že ponovno dokazali. Naj poudarim samo, da se je največ domobrancev rekrutiralo takoj za kmeti baš iz delavskih vrst. Ti delavski fantje, domobranec, danes stoji v znamenju bodočih vzajemnosti stanov skupno s kmeti in fanti v prvi bojni črti na braniku vseh naših očetov in ljubezni naših mater. Ves napor komunistov ter njihovih zaveznikov iz Londona, da bi te čvrsto sklenjene kmetke in delavske fante v domobranstvu razkrojili, je zaman, zakaj ti fantje vedo, za kaj se bore. Bore se za najsvetlejšo, kar imamo, za nič manj in nič več, kakor obstoj in svobodo slovenskega naroda.

Prezident Rupnik govori

Gromko odobravanje, ki je sledilo za ključnim besedam delavskega govornika in ki je pričalo tudi o splošnih simpatijah javnosti za zavedni delavski stan, se je stopnjevalo v pravec vihar ovacij, ko se je na oder pojavil prezident general Rupnik. Moral je dolgo čakati, da sta se ploskanje in vzklikanje toliko pogojevalo, da je lahko začel govoriti. Z največjo pozornostjo so zborovalci sledili njegovim programatičnim besedam ter ga skoraj od s'avka do stavka prekinjali z viharim odobravanjem in pritrditvami. G. prezident je govoril:

Slovenci in Slovenke!

Mali slovenski narod je v odločilnem boju za usodo vsega človeštva sicer čisto majhen drobec med vojvojnimi se narodi in rasami, vendar je tudi nas Previdnost postavila na preizkušnjo.

Od tega, kako se bo naš narod izkazal v odločilnem boju za prevlado dobrega ali zla na svetu, je odvisno, ali bo tudi naš narod izbran za sodelovanje pri obnovi pravičnega, Bogu dopadljivega reda, ali pa bo obsojen na propast in izginotje iz zgodovine narodov.

Stara resnica je: Kogar Bog ljubi, ga preizkuša. Kogar pa je Previdnost izbrala za izvršilca svoje volje, ga preizkuša deset in stokratno.

Kakor koli pa smo majhni in kakor koli se zdimo nepomembni v današnjem človeškem dogajanju, nam je vendar Previdnost postavila isto usodno vprašanje kot vsem drugim velikim in majhnim narodom: biti ali ne biti!

Že več ko 25 let stojimo pred neprestano se ponavljajočimi težkimi, usodnimi vprašanji. Ta vprašanja smo mnogokdaj pravilno razumeli in si znali dati odgovor. Mnogokdaj pa jih razumeti nismo hoteli. Zato so bili naši odgovori, ki smo jih dali usodi, mnogokdaj nepravilni. Mnogokdaj nismo upoštevali miligaja prsta božjega, kakor pravimo.

Toda Usoda nas je vse te čase skrbno tehtala. Sedaj je čas potekel; prišli smo do ločnice, ko se moramo odločiti. Jeziček na tehtnici naše usode ne more več dalje nagniti na naše premišljevanje. Mora se nagniti za večino našega naroda na desno, če hočemo obstati, živeti in si kovati boljše bodočnost.

Kažipota na ločnici kažeta na levo in na desno; na desno k Dobremu, Resničnemu, Pravičnemu, Poštenemu — na levo pa k zlu, v sužnost, smrt, pozabljenost zaradi neizpolnitve naše narodne naloge.

Ena pot vodi v pravo, Bogu dopadljivo človeško sožitje, druga v satanovo kraljestvo boljševizma. Kam se bomo odločili? To edino vprašanje postavlja Usoda danes pred nas. Ravno v tem vprašanju pa je obseženo tudi ono za nas tako važno vprašanje: biti ali ne biti.

Če bomo šli vztrajno po desni poti, bo naša bodočnost navzile najtrajnejše preizkušnje blagoslovljena.

Oni Slovenci, ki so šli za levim kažipotom v boljševičke mreže, so se sami izločili iz naše narodne skupnosti, zakaj boljševizem je našemu krščanskemu, slovenskemu bistvu in pojmovanju povsem tuji. Ker so s tem izvali vse posledice, jih bo zgodovina nekoč pred narodom in pred Bogom očiglasno in obodila, pa čeprav se jih danes mnogo, preveč, tega ne more ali ne čuti zavedati. Tedaj bodo ti vsi poginili pod bičem, brcami, da — streli razjarjenega

Vsi delavci pa niso mogli v domobranstvo. Naše tovarne, železnice in obrtne delavnice, ki jih zločinski komunistični besni razrušili, so rabile pridnih rok in dela zvestih sinov naroda. In to delavstvo, ki se danes dela po podjetjih in tovarnah, je prav tako močno narodno zavedno, prav tako zdravo in prav tako kakor domobranstvo, najtesneje povezano s prvimi in največjim Slovincem sedanjega časa, našim prezidentom, divizijskim generalom Leonom Rupnikom. On je tisti, ki je prvi razumel naša zdrava prizadevanja za ustvaritev trajnega miru med delodajalci in med delavci. On je tisti, ki je že ponovno podaril, da je samo v povrnitvi k naravni skupnosti stanov rešitev iz današnje družabne krize. Za njegovo jasno načelno stališče in zlasti za vsa praktična pomoč, ki jo je delavstvu v pretečenem letu, tako bogatem dela in sadov, nudil našim delavcem, so mu ti iz vsega srca hvaležni. Ne omejujemo pa se samo na hvaležnost, temveč lahko danes na tem zboru javno poudarimo, da je delavstvo kot en moč gospodu prezidentu vdano in da ga iz srca ljubi kot rešitelja domovine.

Danes slovensko delavstvo svoje borbe za stanovsko preureditev naroda ne vrši več neorganizirano in samo z besedami, ampak organizirano in sistematično preko svoje predstavnice Delavske protikomunistične akcije. Ta akcija, ki je za svoje delo dobila že večkrat popolno priznanje g. prezidenta, je že prešla iz goričnega zrna v mogočno drevo, iz skromnega začetka v mogočno delavsko gibanje, v gibanje z zdravim programom: popolnoma vrniti vse delavstvo svojemu narodu in nato v duhu socialne pravičnosti urediti delavski socialni položaj. Toda poudarjam: najprej mora biti narod otež vseh nevarnosti, ki mu groze, najprej mora biti zagotovljen nadaljnji obstoj naroda, šele potem bomo sklopili o njegovih socialnih reformah. Jaso je namreč, da če ne bi razumeli veličine sedanjega časa in bi lahko mislno zalgnali narodovo usodo, ne bi novega družabnega reda več rabili, kajti izumrl narod ne rabi nobenih reform.

Slovenski delavci danes govorijo: Komunisti, zastoj so vaši pozivi na sabotažo in uničevanje naših slovenskih strojev po tovarnah. Zastoj je vaša trud in trud vaših zaveznikov, da bi izločili jelekno voljo slovenskega delavstva, ki je: ostati s svojim narodom eno!

Delavci ne bomo odnehal! Borili se bomo za obstoj naroda vse do takt, da bo končno zmagala pravica! Pravica, ki je zmaga vedno, pa bo zmaga tudi v sedanjih usodni uri!

Bog, stan in narod!

naroda, ker bo spoznal, kaj so mu v teh letih uničili, kar bi mu služilo za bodočo rast. Kot brezdušni, brezbožni, breznarodni sužnji se bodo za večne čase pogrezili v močvirje pozabljenja in narodovega prokletstva. To bo pravično plačilo za vse tiste, ki danes v službi boljševiškega satanizma izdajajo svoj narod, domovino in Boga.

Zdrava, narodno zavedna in sebi zvesta večina slovenskega naroda pa je že preko usodnega križpotja. Šla je po edino preostali odredilni poti, njej na čelu kot prvobitni naša bodočnost naše hrabro Slovensko domobranstvo. To je, ki nas vodi in nam dela pot hodno.

Pot je sicer strma, kamenita, zaraščena s trnjem in grmovjem. Toda prebiti se moramo! Hoditi jo moramo z vso močjo naše volje, združeni v enotnih naporih, zakaj edino ona nas vodi v novo življenje, v novi red, to je v svet resnične narodne in družabne pravičnosti in svobode.

Toda precejšen del našega naroda še vedno stoji na križpotju naše usode. Celo danes, ko je udarila že zadnja ura. In vendar so imeli ti naši rojaki točno eno leto priložnost za razmislijanje.

Točno pred enim letom je sprito očitne podoobe komunistične zarote proti vsem pozitivnim elementom našega naroda tako rekoč sama božja Previdnost tudi te naše rojake postavila pred odločitev. Vse dolgo leto so lahko gledali, poslušali, čutili in presojali, kaj je zadelo eno Slovence, ki so drveli naprej po levi poti satanske komunistične igre z narodno usodo, in kaj je bilo storjenega pri onem delu Slovencev, ki niso zavrnili nemške pomoči, kadar je nemška vojska, ob izdaji Badoglia, brez naše krivde in tudi brez naše zasluge, tudi našo pokrajino vrela pod svojo zaščito. Tam ste imeli na dnevnem redu pokolje, rop, pustošenje, požig, oskrumbe, bedo, nasilje, plenjenje, lakoto, mučenje, malikovanje satana z vsemi njegovimi lastnostmi, ruševine, kaos in smrt — tu ste imeli nasprotno temu zaščito, red, zakonitost, mir, delo, kruh, neovirano izživljanje v nas tako zasidranih verskih čustev, začetke obnove in skrbstvo.

Zato pač menda ni treba biti — izdajalec, da spoznaš to, kar ti kažejo zdrave oči in zdrava pamet.

Komu se moremo končno zahvaliti za naše borbeno domobranstvo, ki predstavlja danes našo narodno obrambo, če ne nemški uvidenosti? Kaj pravite, ali bi nemška vojska lansko jesen utrpela kolikšna večja škoda, če bi takrat bedne ostanke naših vrlih Vaških straž razpoda in jih tako skupaj z narodom nagnala v žareče črlo kravega boljševiškega molaoha? Ste kdaj poklicali razum na pomoč in se zamislili v to, kadar ste pljuvali na kolaboracijo?

Danes imamo organizirano in močno Slovensko domobranstvo, ki mu ušive tolpe v gozdovih že dolgo niso več kos. Vi, ki še vedno stojite na križpotju in premišlujete, ste se že kdaj malo globlje zamislili in pogrnili, kaj to domobranstvo pomeni za sedanjost in bodočnost našega naroda? Če ste se mogoče vendarle že dokopali do tega spoznanja, zakaj potem še stojite ali celo opelate na vse strani s sumničnimi in obsodnimi, ako ste res pravi narodnjaki? Mar čakate, da vas bo narod prej ali slej — toda enkrat gotovo — obsodil in prekel kot one, ki zaračeni od satanskega židovskega boljševizma udarjajo v teh težkih dneh naroda v hrbet. To vas čaka, ker boste soodgovorni za vsako nepotrebno žrtv

in izgubo, ki se je bo narod nekoč, ko bo presojal brez prispepetavanja današnje čase, prav zadržno spomnil.

Ali so pač tisti, od katerih prišlo obsodbe na vse strani kot besne sline, že pomislili, komu se morajo zahvaliti, da imamo svojo domačo upravo, ko bi sicer čisto lahko bilo mogoče, da bi namesto mene, ki se me lahko izposojajo po mili volji, na mojem prostoru sedel tisti, ki je sedel pred menoj? Komu se moramo zahvaliti, da smo si že med vojno ustvarili organizacijo kmetov, ki tvorijo nezlomljivo hrbenico našega naroda; da imamo navzile raznim komunističnim »republikam« prehrano, kakor je marsikje drugje nimajo, da uživamo finančno podporo; da smo zopet postavili marsikateri po komunistih ali njihovih bodoljivskih zaveznikih porušeni kmečki dom itd. itd.? Takšni izdajalci smo, pa smo se zaradi sprejete nemške roke in zaradi — kolaboracije sredi najtežje in najbolj besne vojne vseh časov lahko posvetili negovanju in povzdigovanju slovenske narodnosti in živcu naše bodočnosti — slovenski mladini ter času in sredstvom primerni družabni preureditvi.

Pametne Slovence pa vprašam, ali so že kdaj, kadar jih zamika, da bi malo visoko politično mislili, pogledali zemljevid in primerjali našo sicer ljubljeno in lepo, toda najekonejše zemljo z ogromnimi frontami, kjer se v ne majhni meri sodočita tudi naša usoda, ter po zdravi pameti prišli do zaključka, da smo v primerjavi tega v enem letu dosegli kar lepe uspehe — zaradi »izdajalskega« sodelovanja z Nemci. In še vprašam: Kateri od velikih, na vsak način pa večjih narodov kakor smo mi, ki so jih židje zapeljali v vojno in mesnico za uničevanje človeške kulture in civilizacije, ki mu naj sledi ustoličenje židovskega boljševika na svetovni prestol, je užival toliko podpore kakor je je sorazmerno naši majhnosti in nemoci nam nudila Nemčija?

Mislim, da moram na to vprašanje dati sledeči pravilni odgovor, da tudi dvomljivci in omahiljivce zadnjič opozorim: Vse svet sliši, vidi, čuti in sodočinja, da za armadami narodov, ki jih je poneumnila želja po zlatu in omrežja židovska igra, da krvavijo za svetovno židovstvo, korakajo glad, bolezn, beda, boljševizem s svojim kaosom in snrtjo celih narodov, če so se sami predali.

Toda bil bi krivičen, če ne bi dal priznanja našim vrlim domobrancem, ki so se opajali ob živih izvirih svetih izročil našega naroda in tako v ljubezni do svojega naroda prekajali hile preko vseh spogledovanj, obsodb, ovir in klevet v odločno, brezkompromisno boj proti edinemu smrtnemu sovražniku našega naroda, zločinskemu boljševizmu, zakrinkanemu v mikavni laži OF. Vse leto so kot pravi narodni junaki v molku in preziru vseh težav in ovir ustvarjali trdno fronto naše borbe proti ofarskemu satanizmu in postali našemu trpinčenemu, tako strahotno preizkušenemu kmečkemu narodu trdna opora, ki je ne morejo in je ne bodo nikdar mogli razkrojiti najbolj spretno zamišljeni polkusi, ker je v svojem delu in v svojih idealih Slovensko domobranstvo postalo našemu narodu prava svetinja.

Z največjim zadovoljstvom moram dati toplo pohvalo predstavniku našega naroda, našemu kmetu, ki je na svoji koži čutil prokletstvo boljševiškega divljanja in prvi spoznal upravičenost našega ravnanja. V zaupanju v božje pričujočost nad nami, v zvestobi svoji bičani, ljubljani zemlji nam je vsem postal zgled enotnosti in discipliniranosti v borbi za naš narodni obstanek in s tem postavil pred nas vse upravičeno zahtevo, da mu sledimo in se enotni in brez vseh pridržkov do konca bomo proti komunističnemu nasilju.

Svoje je doprinesel tudi naš delavec, ki je pristopil k pripravljanju pogojev za nov, pravičnejši družabni red pod geslom: Bog, stan, narod. Stori je, kolikor je od njega odvisno in kolikor je v njegovih močeh, ki so se daleč od komunizma izkazale kot poštene in narodu zveste. S tem pa je naš delavec tudi prvi doprinesel delež k pomirnitvi, ki je temelj pravega družabnega sožitja.

Ne najdem primernih besedi, da pohvalim našo ljubljeno mladino, naš up in našo bodočnost. Zaveda se je vrednosti in izvirnosti, ki ji dajejo moč naši rasti. Zatekla se je k Bogu, zagrizla se je v bistvo svojega naroda in doprinesla že toliko dokazov žrtvujejo ljubezni do domovine, da je postala mimo izrodov v gozdovih zopet porok naše lepše bodočnosti.

Dolžan sem zahvalo vsem svojim marljivim sodelavcem, ki so v težkih prilikah dali vse svoje poštene moči na razpolago za rešitev preizkušenega naroda; preko njih pa se zahvaljujem vsoj oni pošteni večini slovenskega naroda, ki je spoznala, da je v naši nezaščiteni borbi proti komunizmu naš rešitev in naša bodočnost.

Vsa ta poštena večina me opravičuje, da priznamo:

Spodobno se, da po enem letu, odkar smo v velikih skrbih za usodo našega naroda sprejeli ponujeno roko Nemčije in se lahko vrgli v uspešno borbo proti komunizmu ter se posvečali celo obnovi, zahvalimo nemškemu Vodji in njegovim vojakom, ki so nas rešili pred zahrbnimi sovajci in nam pomagali v naši odločni borbi proti mednarodno povezanim komunističnim izdajalcem slovenskega naroda, ter nam tako omogočili pogoje za vse ostale stvaritve minulega leta. Tej zahvali pa takoj pridružujemo prošnjo, da bi bili še naprej deležni razumevanja in podpore v naših potrebah. Tej zahvali in prošnji dajemo pravi poudarek s tem, da bomo do konca zvesti naši širši domovini Evropi vodili enotno borbo na strani Nemčije proti skupnemu boljševičkemu sovražniku in njegovim zaveznikom.

Slovincem, svojim dragim rojakom pa kličem:

Le tisti, ki vzdržijo do konca, dobi polno plačilo! Zato tudi za naprej združite vse svoje sile v enotno vsenarodno falango za boj proti komunizmu do njegovega popolnega uničenja in iztrebljenja! Delajte neutrudno in borite se hrabro! Krepite in disciplinirajte svojo voljo in hoteenje! Čuvajte naše čast in našo izročila! Vrnite in moč-

Zahvala in zaobljuba slovenskega kmeta

Z vzklikanjem in ploskanjem so zborovalci spremljali otvoritveni nagovor dr. Puša, ki je nato kot prvemu dal besedo predstavniku slovenskega kmečkega življenja. Toplo pozdravljen je g. Jože Černe kot zastopnik Kmečkega poverjenstva in s tem vsega kmečkega stanu v pokrajini dal izraza mislim in čustvom, ki navdajajo slovenskega kmeta ob zgodovinskih obletnici. Ponovno prekinjal z živahnim odobravanjem je g. Černe med drugim dejal:

Te dni mineva leto dni, odkar so se v naši domovini odigrali najusodnejši dogodki, kar jih zaznamuje slovenska zgodovina. Po kapitulaciji Italije, ki je imela za seden ta del slovenske zemlje, je pretela nevarnost, da bo naš narod utonil v krvi in požaru komunistične revolucije.

V najtežjih trenutkih je brez ozira na levo in desno stopil na čelo razbičane naroda moč-vojak, ki je imel dovolj poguma in dovolj volje, da je prevzel upravo Ljubljanske pokrajine v svoje roke, priključal v življenje Slovensko domobranstvo in tako rešil ljudstvo neizogibnega propada.

Ob proslavi tega zgodovinsko pomembnega dogodka govorim danes v imenu kmečkega poverjenstva kot predstavnik slovenskega kmečkega stanu. Ni dvoma, da je v minulem času največ trpel slovenski kmet in da ta kmet tudi še danes prenaša največjo stisko in gorje v onih delih naše domovine, kjer gospodarijo zločinski komunisti. Njegove muke in trpljenje so vam znani in vsega tega danes nočem ponavljati.

A ob spominu na vse to hočem poudariti najprej eno: Prezident general Rupnik je tisti mož, ki se je z vsem srcem in z vso voljo v prvi vrsti zavzel za kmeta. Kaj vse je storil za ubogo kmečko begunce in kako z vsemi močmi želi pomagati in dejansko, kolikor le more, pomaga sedaj beguncem in izgnancem, bo v celoti težko po zasluženju oceniti. On dobro ve, kaj kmečkemu človeku pomeni domačija in kako je bridko ločiti se od domače hiše in se podati v negotovost. Zato ima za vse odprto srce in odprte roke in v njihovim imenu mu izrekam na ta slovenski dan toplo zahvalo.

Naši kmečki bratje in sestre — begunci in begunkice so bili v minulem letu prva in največja skrb g. prezidenta. A pri tem ni pozabljaj na kmečki stan v celoti, v katerem vidi najbolj zdravo jedro naroda in poročstvo za boljše bodočnost slovenskega rodu. Nikdar zastopstvo slovenskega kmeta pri g. prezidentu ni našlo na gluha ušesa s svojimi predlogi in željami. Njegova največja skrb je bila, da se ustanovi kmečko poverjenstvo, ki ga vodijo kmečki moži sami. Danes se lahko ugotovi, da je bilo v kratkem času mnogo storjenega za zaščito kmetov in za gospodarsko povzdigo kmetijstva.

Res, da še ni vse tako, kakor bi kmetje radi, a zavedamo se, da živimo sredi največje in najhujše vojne v zgodovini človeštva. In vendar se je celo v tem času naredilo marsikaj v prid kmetijstvu v onih krajih, ki jih ne ogražajo komunistične tolpe. Naj omenim le dve stvari: Ljubljansko

barje je dolga desetletja odprto vprašanje, ki pomeni, pravilno rečeno, veliko gospodarsko pridobitev kmetijski proizvodnji. V minulem letu so šli težki stotisoči za ureditev Barja, kar prezident Rupnik pozna pomembnost tega vprašanja.

Druga stvar je pa obnova naše dežele. G. prezident dobro ve, kako kmet, ki mu je vihra revolucije uničila dom, kopni po obnovi domačije. Zato ni štedil in ne štedi niti z denarjem niti z materialom, kadar gre pomagati kmečkim družinam, da si postavijo nove domove.

Porabljam to priliko, da se v imenu kmečkega stanu g. prezidentu javno zahvalim za vso pomoč, ki jo je težko preizkušnemu kmečkemu ljudstvu nudil pri vsaki priliki v obilni meri.

Obenem pridružujem zahvali toplo prošnjo, da g. prezident še naprej čuva interese kmeta in nam pomaga, da bomo te hude čase mogli prebiti in ostati še naprej to, kar je bil slovenski kmet narodu vedno: jedro in trdna osnova narodnega življenja. Zdrav po duši in telesu, gospodarsko trden in zadovoljen kmečki stan je največje poročstvo za narodov obstoj in njegovo srečno bodočnost.

Slovenski kmetje pa ob današnjem slovesnem trenutku obljublamo, da bomo storili s svoje strani vse, da se prizadevanja g. prezidenta za narodov blagor v čim večji meri izpolnijo. Delali bomo na trdni stanovski skupnosti slovenskega kmeta, da se bomo tudi v bodoče trdno in resno trudili za napredek kmečkih gospodarstev, pa tudi za zdrav rast duhovnega življenja na kmetih. Zemlja, družina in Bog so temelji kmečkega grunta, katerega korenine segajo do pekla. Te dobrine bomo s skupnim prizadevanjem branili in hranili svojim potomcem, da bo po njih naš narod ostajal zdrav in močan na tem lepem kosčku zemlje, ki je naša slovenska domovina. Tudi za naprej bomo složno in vzajemno z drugimi stanovci, zlasti s slovenskimi delavci, gradili dom in narodu lepšo bodočnost. Zlasti v teh hudih dneh hočemo biti g. prezidentu močna opora, kakor smo mu skušali biti do sedaj. Zavedamo se, da smo hranilci naroda in da zlasti sedanjí čas zahteva od nas kmetov skrajnih naporov in mnogih odpravil po dobriku, da s tem solidarno oskrbujemo druge stanovce s hrano. To nalogo hočemo zvesto izpolnjevati in dokazati, da je kmet vedno na svojem mestu, kadar gre braniti dobro naroda, pa naj bo s puško v roki ali s pridelki ali kakor koli.

Z vero v Boga, z ljubeznijo do zemlje in svojega naroda, bomo vztrajno delali, krepko držali vkup in složno stopili za g. prezidentom v drugo leto naše borbe za boljše bodočnost v družini evropskih narodov. Kloniti ali odnehati ni kmečka navada! Vzdržali bomo ob našem prezidentu vse preizkušnje, vzdržali borbo s komunisti in z vsemi drugimi narodovimi nasprotniki, dokler končno ne dosežemo svobode, reda in blagostanja po načrtih socialne pravičnosti.

Tako obljublamo in bomo obljubo tudi držali.

Delavec eno s svojim narodom

Z živahnim aplavzom so zborovalci ponovno prekinjali jasne in odločne ugotovitve kmečkega govornika, s toplimi ovacijami ob koncu pa dali izraz tudi svoji hvaležnosti in svojemu priznanju za slovenskega kmeta, ki nosi glavno breme v protikomunistični borbi in ki je s svojim pogumnim nastopom tudi za ves naš narod edino pravo pot k rešitvi in bodočnosti. Prav tako toplo je bil že takoj ob začetku pozdravljen predstavnik za kmečkim najjačjega ljudskega sloja, našega zavednega delavstva. Na govorniški oder je stopil namreč g. Drago Besov, nameščene mestne cestne železnice, da spregovori v imenu delavstva. Med ponovnim viharim odobravanjem je izjavil poleg drugega:

Pooblaščen po Delavski protikomunistični akciji hočem na tem zboru kot delavec v imenu delavstva povedati jasno besedo, jasno tudi tistim, ki so bodisi kot aktivisti, bodisi kot terenci še vedno v službi brezvestnega, breznarodnega in zločinskega ko-

munizma ter so se kot taki izločili iz naše zdrave narodne skupnosti.

Delavci po tovarnah in obratih pogosto stavijo sami sebi in nam vprašanje: Kdo je kriv današnjega razravnega gospodarskega položaja, kdo je kriv tolike socialne bede? Ako hočemo na to vprašanje jasno in odkrito odgovoriti, moramo bežno poseči nekoliko nazaj. Začetke današnjega zla najdemo v francoski revoluciji, v tisti revoluciji, ki je z lažnim geslom svobode, enakosti in bratstva prevrnila ne samo takratne revolucionarje in ne samo francoski narod, ampak je omamila tudi druge narode v Evropi in na vsem svetu. V znamenju tega zlaganega gesla je tekla v potokih in še teče nedolžno prelita človeška kri in v znamenju prav istega gesla so padali in še padajo najzavednejši in najboljši sinovi in hčere slovenske matere. Ta revolucija, katero je za kulisami vodil pretkani večni žid, je ustvarila nov gospodarski stroj družbe, ki se navadno imenuje gospodarski

te! Potem nam pravična zmaga ne uide!

Ravno tako kot bosta nemški narod, ki se na čelu boja proti komunizmu povsem žrtvuje in kateremu edinemu se moramo zahvaliti za dejstvo, da boljševska mongolska krčela iz stepe še niso preplavila vse staroslavne Evrope, Bog in zgodovina nekoč za to blagoslovi, bo lahko tudi mali

Obergruppenführer general Rösener Slovincem

Odobravanje, s katerim so zborovalci sprejeli predstavitelje ugotovitve in njegove navodila, se je razraslo ob zaključnih besedah v nove viharne ovacije, ki so trajale še potem, ko je prikljubljani general že zapustil oder. Znova pa so mogočno zaorile po dvorani, ko se je na govorniški tribuni pojavil vrhovni predstavnik nemške oblasti v naši pokrajini SS-Obergruppenführer in general policije Erwin Rösener. Množica ga je pozdravila s viharim ploskanjem in vzklikanjem, nato pa z največjo pazljivostjo sledila njegovemu izklesanemu govoru. G. general Rösener je izjavil:

Slovinci! Spoštovani gospod predsednik! Minilo je leto dni, odkar je nemška vojska zasedla izdajalsko Italijo in pri tem vzela pod svoje varstvo tudi Ljubljansko pokrajino. Znano mi je, da je takrat pretežno del tukajšnjega prebivalstva pričakovalo nemške čete s strahom in trepetom. Bila je to bojazen, ki je nastala verjetno pod vplivom sovražne propagande.

Kaj pa se je dejansko v tem letu zgodilo? Apelirali smo le na zdrav in dober instinkt prebivalstva. Odzval se je sprva majhen del, pozneje pa so bili vedno večji deli prebivalstva pripravljeni sodelovati v službi reda in miru. Tako je bilo na vseh področjih, v upravi, industriji in poljedelstvu, v umetnosti in znanosti, v skrbstvu za mladino v tem letu nemško-slovenskega skupnega dela ustvarjeno mnogo koristnega za dobrobit slovenskega naroda.

Veseli me, ko sem slišal iz ust svojih današnjih predgovornikov, da čutilo potrebo zahvaliti se Führerju Velike Nemčije za podoben edinstveno podporo.

Ni pa storjeno že vse, če se samo z besedami priznavajo k sodelovanju. Mislili, da govorim v imenu vas vseh, če rečem, da je potrebno dokazati tudi z dejanji pripravljenost za sodelovanje.

Tudi danes se nampram svetovnim dogodkom mnogi držijo še po strani. Tudi v tej pokrajini mnogi še čakajo, ali bo Nemčija vojno dobila ali ne. K temu bi pripomnil le eno — in to ne v propagandistične namene —:

moje najgloblje notranje prepričanje in moja trdna vera je, da bo Nemčija na koncu zmagovala.

Naj odpadajo od nas ti ali oni, naj postanejo ti ali oni izdajalci, eno je gotovo: vsi, ki mislijo, da morajo odpasti, ali pa vsi, ki so že odpadli, doživljajo danes vse strahote boljševisma bodisi na jugozapadu ali pa na skrajnem severu.

Vem, da je slovenski narod v svojem srcu protiboljševskega prepričanja. Prepričan sem tudi, da se bodo postopno priznavali k nam vedno širši krogi. Nekateri deli tega naroda so že davno spoznali boj proti boljševismu za brezposojno potrebo. Zato sem v preteklem letu odredil ustanovitev Slovenskega domobranstva.

Mnogi so v boju proti boljševismu in njegovim zaveznikom — poudarjam: in njegovim zaveznikom — padli za svojo domovino in za svoj narod. To mora biti za nas sveta zaveza za večne čase.

Angloamerikanci ne mislijo napraviti nobenemu narodu držati, kar so mu obetali. Posebno grenka je v tem pogledu Kalifornija, katero trenutno preživlja mali finski narod. Izdan in prodan od Angležev in Američanov ter izročen boljševismu doživlja najstrašnejše dni, ki si jih je mogoče predstavljati. Ta primer naj bi vam zadostoval, predvsem pa bi moral zadostovati vsem onim, ki še danes mislijo, da bi Angleži in Američani mogli prinesli svobodo. S tega mesta se zahvaljujem vam vsem,

slovenski narod s ponosom gledal na svojo borbo zadnjih let, čeprav nas danes nekateri zaslepljeni politični egoisti sumničijo, obsojajo, ali celo prav tako kot komunisti obkladajo z izdajalci.

Svojo sodbbo bo povedala zgodovina. Pred njo pa bo naš mali narod zaradi tega leta stal poveljen in svetel!

prav posebno pa vam, spoštovani gospod predsednik. Toplo zahvalno vam izrekam tudi v imenu Vrhovnega komisarja gospoda Gauleiterja dr. Rainerja. Bodite prepričani, da vam bomo tudi v bodoče nudili pomoč in podporo povsod, kjer bo to potrebno. Izdajalcem pa rečem le eno: potrpljenje je sicer naša slabost, če pa se enkrat odločimo udariti, potem udarimo krepko!

Počastitev padlih borcev

Kakor poprej g. prezident je sedaj tudi g. Obergruppenführer s svojimi jasnimi stavki vedno na novo priključil viharje pritrjevanja, vzklikanja in ploskanja. Ob koncu svojega govora se je spomnil slovenskih borcev, ki so v preteklem letu padli za svoj narod in svojo domovino. Pozval je občinstvo, ki je stalo poslušalo njegove pletetne besede, naj se z enominutnim molkom pokloni spominu padlih. Vsa dvorana se je spontano odzvala njegovemu pozivu, domobranska godba pa je dala še poseben poudarek svečanostnemu trenutku z odigranjem pomenljive pesmi o dobrem tovarišu.

Odlikovanje prezidenta Rupnika

Po končani počastitvi padlih junakov je g. general Rösener nagovoril prezidenta Rupnika ter mu sporočil, da je v znak priznanja in zahvale za delo, ki ga je izvršil v tem letu kot prezident pokrajinske uprave, imenovan za generalnega inspektorja Slovenskega domobranstva. Ob viharjem ploskanju in vzklikanju je g. prezident pristopil k g. Obergruppenführerju, ki mu je osebno izročil znake generalnega inspektorja in začasno listino o imenovanju ter mu obenem toplo čestital.

Ko so se poleg ovacij, je domobranski poročnik dr. Stanko Kodiper prebral v slovenski govor g. Obergruppenführerja in mu priključil čestitke vse domobranske mladine g. prezidenta.

Ob ponovnih ovacijah je nato ponovno spregovoril g. prezident general Rupnik in se zahvalil g. Obergruppenführerju za njegove tople besede. Slovensko ljudstvo, o katerem je g. Obergruppenführer sam dejal, da je v notranjosti svojega srca protikomunistično, je v sedanjem težkem času do konca vzdržalo za svoj narod, domovino in Boga v borbi ob strani Velike Nemčije. Posebej se je g. prezident še zahvalil za izkazano odlikovanje in izrazil svoje prepričanje, da bo slovensko domobranstvo ohranilo svoj ugled in dosedanje borbenost do konca na isti višini. Za vse, kar smo imeli v tem zadnjem letu dobrega, sigurno zaščito pred tolovaji in drugimi sovražniki, vse materialne in duhovne dobrine in vso materialno pomoč, za vse to se moramo zahvaliti Führerju velikonemške države, je dejal g. prezident, in prosil g. Obergruppenführerja, da izvoli javiti g. Vrhovnemu komisarju dr. Rainerju zahvalo za vse, kar je dobrega storil našemu narodu. Posebno pa ga je naprosil, da bi bil ljubezniv tolač pri Führerju, da ne pozabi na naš mali slovenski narod, ki hoče vse dati za lepo, srečnejšo in združeno Evropo.

G. prezident je končal z izrazom zahvale Veliki Nemčiji in njenemu Führerju. Zbrana množica je vstala in se pridružila njegovim vzklikom, godba pa je zaigrala nemško in slovensko himno ter z njima zaključila pomembno manifestacijo.

Gospodarstvo

— Iz trgovinskega in zadrugnega registra. Pri Hrvatski zemaljski banki, podružnici v Ljubljani, je bila vpisana pooblaščenka za to podružnico po št. 47 trgovinskega zakonika Vida Svetec, uradnica podružnice, ki bo podpisovala vsa kolektivna s s eno za podpis pooblaščenca osebo. — Pri tvrdki I. Naglas je od 1. avgusta imetnik firme javna trgovska družba. Družbenika sta Helena Breil, preje vdova Naglas, roj. Ulrich, posestnica in trgovka v Ljubljani, in Viktor Naglas, industrijec v Ljubljani. — Pri Konsumni zadrugi za Ljubljano in okolico je bil izbrisan član upravnega odbora Rupret Truč, vpisan pa Josip Zor, mizarski mojster v Ljubljani.

— Premije za oddajo starega papirja v Nemčiji. Izkušnje, ki so jih zbrali v Nemčiji s premijami za oddajo kosti, pri čemer določijo gospodinjke nakaznice za milo, so napotile državnega komisarja za izkoriščanje odpadkov, da je v sporazumu z državnim uradom za papir uvedel tudi premije za oddajo starega papirja. Po uvedbi premije za oddajo kosti se je skupna odškodnina povečala za 50%. Enak uspeh pričakujejo tudi po uvedbi premije za oddajo starega papirja. Za 5 kg oddanega starega papirja dobi vsakdo po 5 priznanje, ki upravičujejo nakup enega zavoja pisemskega papirja, ki vsebuje 5 listov papirja in 5 kuvert. Posebne premije so razpisane za podjetja. Podjetje, ki odda 50 kg starega papirja, dobi nakaznico za nakup 500 listov pisemskega papirja za pisalni stroj ali 5 kg ovojnega papirja v polih običajne velikosti.

— Koncentracija strokovnih listov v Nemčiji. V mirnem času je izhajalo v Nemčiji okrog 4900 strokovnih časopisov, ki so sloveli tudi daleč preko meja Nemčije. V začetku šestega vojnega leta je od teh listov izhajalo še vedno 1500. Skoro vsaka stroka obrti ali industrije je imela svoj časopis, vsi pa tudi po več časopisov. Glede na vojne potrebe takšna razklenjenost danes ni več na mestu in je tudi tu potrebna koncentracija. Danes se ni mogoče predgledati, koliko časopisov pripravi za najpomembnejše ukrepe za koncentracijo in racionalizacijo. Vojno važne obrtne stroke bodo tudi v bodoče imele svoj časopis za informacije. Strokovni listi, ki so doslej izhajali v posameznih strokah, pa bodo združeni. Tako bo obstojal en list za strojni-

Zatemnitev od 20. do 6.

Kronika

• Delovna požrtnost nemške mladine. Šolski otroci in Hitlerjeva mladina so nabrali v preteklem letu 25 milijonov kilodivjih sadežev, 10 milijonov kil gob, 2 milijona kil čajnih rastlin in pol milijona kil samoraslega sočivja. V tem letu računajo na podlagi dosedanjih rezultatov na 35 milijonov kil divjih sadežev, 20 milijonov kil gob, 2 milijona kil čajnih rastlin in en pol milijona kilogramov samoraslega sočivja.

• Švicarski parnik je naletel na mino. Kakor javlja švicarska poročevalska agencija, je naletel parnik »Generoso« v luki v Marsellu na mino, ki je eksplodirala in težko poškodovala ladjo. Kapitan je bil ubit, več članov posadke pa ranjenih. Povzročena je bila velika stvarna škoda, uničene so bile predvsem velike količine jedilnega olja, jajčnega praška in medu.

• Orkan v New Yorku. Pred dnevi je razsajal na newyorškem področju silovit orkan, ki je zahteval 55 smrtnih žrtev. 25.000 ljudi je brez strehe.

• Ustavljen švedski list. V Stockholmu bo prenehal izhajati znani dnevnik »Nya Dagbladet Allehandat«. Stranka, ki je ta list izdajala, je namreč pri zadnjih državno-zbornih volitvah ostala v manjšini ter je sklenila izvajati posledice.

• Meteorji. Dne 9. in 17. t. m. so v nekaterih krajih Nemčije, zlasti tudi v alpskih pokrajinah, opazovali žareče ognjene krogle. Podatke o takih pojavih zbira astronomski urad na Dunaju.

Iz Ljubljane

Varčujte z vodo!

Zaradi velikih težkoj pri dobavi električnega toka in premoga za obrat mestnega vodovoda poziva mestno županstvo prebivalstvo Ljubljane, naj čim bolj varčuje z vodo iz mestnega vodovoda, ker bo mestno županstvo sicer primorano izdati potrebne ukrepe, da se zavaruje najnujnejša množina pitne vode.

Sicer že veljajo določbe odredbe šefa pokrajinske uprave o omejitvi porabe vode, ki se mora po njih strogo ravnati vse prebivalstvo. Poleg tega z nova svetujemo vsem hišnim gospodarjem in najemnikom stanovanj, naj sami pregledajo ali naj pa naroče koncesionarnemu instalaterju pregledati vse vodovodne naprave v hiši ter takoj odpravijo vse morebitne pomanjkljivosti. Pri vodovodnih pipah je treba zamenjati tesnila, pri stranišnih rezervoarjih pa je tudi važno, da so tako imenovani sedeži pod tesnilom gladki ter se zato voda popolnoma zapira. Sploh je pa v večini primerov ugotovljeno, da nastane velika poraba vode prav zaradi otekanja vode v straniščih.

Mestno županstvo je prepričano, da bo vse prebivalstvo upoštevalo težke in izrele razmere ter se ravnalo po tem pozivu, ki je najnujnejše potrebujemo.

— Nov grob. Nepričakovano je za vedno zapustila svoje ga. Franja Malahovsk y. Za njo žalujejo soprogo Rudolf, hčerki Marica in Hilda por. Prosenova, sin inž. Rudi ter drugo sorodstvo. Na zadnji poti bodo ljubljano pokopjono spremili v torek ob 16. iz kapele sv. Nikolaja na Žalah na pokopališče pri Sv. Križu. Naj v miru počiva! Svojem izrekanju naše iskrene sožalje.

— Trnovske cerkev so začeli popravljati. Doslej so odstranili ožgano tramovje in zakrpalili okvare na zvornikih. Pravi, da je škoda okrog milijona lir. To je verjetno, če hočejo obnoviti tudi veliki strešni nasev na osrednjem delom stavbe, ki pa ni bil niti potreben — trnovski cerkveni prostor nima kupole, ki bi se dvigala nad streho — niti lep in je silhueta stavbe danes ugodnejša kot je bila pred požarom, ker je mirnejša. Arhitektura trnovske cerkve je izvedena v pojmovanju romantičev in je v celoti kot v podrobnostih dosti trda in hladna. Kadar arhitekti niso bili sposobni iz bistva potreb zgraditi tako obliko stavbe, kjer bi bila masna stavba tudi v formalnem pogledu obvladana, so se vedno posluževali povsem nepotrebnega okrasja — kiča. In tak nepotreben kič je bil poleg nekaterih drugih stvari tudi ogromni stolpičasti nastavek nad križiščem podolžnega in prečnega dela trnovske cerkvene strehe. Zato danes nikakor ne kaže obnavljati stvari, ki ni potrebna, stvari, za katero bi bil lahko vesel, da je odstranjena, če bi se bilo to zgodilo brez druge škode. Vse, kar je danes pri trnovski cerkvi potrebno storiti, je samo obnova ostrišja, s katerim bo stavba zavarovana pred vlago in razpadanjem. S tem bo zadosteno tako potrebi kakor tudi estetski formi.

— Opozorilo družinskim poglavarjem! Blagajna za izplačevanje družinskih doklad pri Zavodu za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine opozarja svoje člane družinske poglavarje, ki prejemajo družinske doklade v delavski skupini, da filmpre predložijo, odnosno obnove za svoje otroke potrdila o obisku srednje ali nje enake šole v šolskem letu 1944/45. Potrdila o obiskovanju šole je treba predložiti za vse otroke od 14. do izpolnjenega 16. leta starosti, in to za one otroke, ki so izpolnili 14 let pred pričetkom novega šolskega leta, t. j. pred 1. 10. 1944, kakor tudi za one, ki bodo izpolnili 14 let med novim šolskim letom, t. j. od 1. 10. 1944 do 30. 9. 1945. Potrdila je treba predložiti do 10. novembra 1944.

— Na Splošni strokovni nadaljevalni šoli bo vpisovanje vajenc in vajencev (pekov, mesarjev, slaščičarjev, brivcev in frizerov) v sredo 27. t. m. popoldne od 14. do 16. ure.

NAROČITE SE NA ROMANE

DK

DOBRE KNJIGE!

18. ure v dosedanjih prostorih v Selenburgovi ulici 6/I. V četrtek 28. t. m. bodo prav tam popravni izpiti od 14. do 18. ure. Prosimojstre, naj vajenci prinese s seboj poleg zadnjega šolskega izpisevala tudi učno pogodbo.

— Strokovna nadaljevalna šola za stavbne obrti ima vpisovanje učencev v sredo 27. t. m. od 14. do 18. ure v prostorih IV. deške ljudske šole na Prulah. Novinci naj prinese s seboj učno pogodbo in zadnje šolsko izpisevala. Opozarjamo vse mojstre, naj pošljejo vse vajence k vpisu, ker je pouk po predpisih obvezen.

— Strokovna nadaljevalna šola za umetne in moške oblačilne obrti na Vodovodni cesti št. 26 v gostilni »Fortuna« bo vpisovala učence v torek 3. oktobra od 14. do 16. ure. Popravni izpiti bodo 4. oktobra ob 14. uri, začetek pouka pa 12. oktobra. Druga pojasnila so razvidna na šolskih vratih. Mojstre in vajence opozarjamo, da je pouk obvezen.

Transportna brigada Speer

Išče za takojšen nastop nekaj ženskih pisarniških moči

(potrebno je znanje nemščine in stroje-pisja). Visoka plača, dobra oskrba in prosto stanovanje. — Predstaviti se ie treba v Ljubljani, Trnovo, Sokolski dom.

— Učite se stroje-pisja! Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaj — dnevni in večerni — pričnajo 25., 26. in 27. septembra. Praktično znanje vsakomur koristno. Vpisovanje dnevno. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Dobromarska 15.

— Iz pisarne odbora za »Socialno pomoč« smo prejeli: Za oškodovance od bombnih napadov v Borovnici so darovali: Bevc Josko, dentist, za kegljaški klub 100, tvrčka V. Lesjak, 1000, neimenovani 1000 in tvrčka Strojarskega Ina 1000. — Za informacije glede »Socialne pomoči« kličite 32-92 in 39-01! Prostor »Socialne pomoči« so na Gospodarski c. 2/I. Denarne prispevke pošiljajte po čekovnih polnicah na »Pokrajinski podporni zavod — Socialna pomoč — ček. račun 14580«!

— Za borovniške oškodovance. Člani narodnega gledališča iz Ljubljane so prideli dne 17. septembra v Dol. Logatcu dobrodelno prireditve v prid Borovničanom, prizadejim po letalskih napadih. Čisti dobiček in prostovoljne prispevke v znesku 6100 lir nakazujejo Socialni pomoči v Ljubljani da porazdeli med prizadeto prebivalstvo v Borovnici, oziroma ga vroči odboru v Borovnici.

— Darila. Namesto cvetja za pokojno Paljavca Tilklo darujeta Grm Ivan in Novak Emil 200 lir za gluhoeneme otroke. — Namesto cvetja na krsto pok. Viktorja Bogataja daruje ing. Dolničar 100 lir za Dom stepih. — Franc Mohar, trgovec iz Ljubljane, daruje v počastitev spomina pok. ge. Fabiani Ivane 100 lir za Dom stepih.

— Dve kolesi ukradeni. Dne 19. t. m. je bilo ukradeni iz veže Prevoda moško rumeno pleskano kolo znamke »Triomphe de France« s tov. št. 465.033 in evl. št. 207.276, vredno 5000 lir na škodo Albina Cencija. Dne 18. t. m. je bilo ukradeni na Miklošičevi cesti moško kolo brez znamke s tov. št. 60.617 in evl. št. 4441, vredno 4000 lir, na škodo Franca Jagerja.

Iz Novega mesta

Njive se praznijo. Kdor koli je imel kosček zemlje, jo je obdelal in posadil vsaj krompir, ki ga zdaj vozijo na domove. Krompir je ponekod naravnost idealno obrodil. Je debel in mnogo ga je. Tudi zdrav je. Fižola je dovolj. Koruza ne kaže slabo. O ajdi so poročila različna. Sedaj zori in če bo vreme ugodno, bo kmalu pod streho. Otava je spravljena. Bila je sočna in polna, ponekod boljša kot seno. Sadržje je po večini obrano. Bilo ga je zelo veliko. Po deželi so ga stiskali za mošt, deloma bodo kuhali žganje. Z letino so kmetje zadovoljni.

Najvišji cenik za živila. Na predlog občine Novo mesto določa tukajšnje okrajno glavarstvo sledeči maksimalni cenik na živilskem trgu: Krompir 4 lire, stročji fižol 6 lire, luščeni 10 lir, paradižniki 10 lir, kumare 6 lire, paparice za vlaganje 15 lir, endivija 8 lir, kumarka 10 lir, glava zelja 4-6 lir, glava ohrovtja 3-5 lir, čebula 12 lir, česen 20 lir, kolerabica 5 lir, šop korenja 4 lire, šop peteršilja 5 lir, jajca 4 lire, jabolka 10 lir, hruške 12 lir, marelice 20 lir, breskve 20 lir, mleko 8 lir liter, domači kunč 50-100 lir, piščanci 50-90 lir.

Nesreča. Ovnček A. je s kunjjo podila muhe iz sohe. Pri tem je tako nesrečno udarila po špi. da ji je ta padla na roko in ji povzročila precej globoko rano. V bolnišnici so jo obvezali in poslali v domačo oskrbo.

Z Goreniskega

Smrt in življenje v krajskem in radovljiškem okraju. Avgusta so umrli: Rudolf Jakopič iz Zleb in Marjeta Tehovnik od istotam, Marija Bukovec iz Topola in Lovrenc Omejec iz Tehovca. V Medvodah so se rodili: avgusta Marija Vidic, Janez Le-Emil iz Sore, Sever Peter iz Svetja, Vladimir, Avgust Petrovec iz Medvoda, Tehovnik Marijeta iz Z'eb, Puh Marjeta iz Vač in Stanislava Jereb iz Vač. Na Bledu so se rodili avgusta Marija Vidic, Janez Lebar, Emil Potočnik in Vladimir Svigelj. Umrli sta Elizabeta Gogola roj. Zima in Janez Lebar.

Sadržje na Gorenjskem in na Koroskem je v splošnem zaseženo za javno uporabo, ker je treba kriti potrebe nemškega naroda po vitaminih. Sadržarji morajo oddati vsa jabolka in hruške, ki jih ne potrebujejo za domačo uporabo. Le majhne količine lahko oddajo sorodnikom in prijateljem in sicer z dovoljenjem krajevnega kmetijskega voditelja. Kuhanje žganja ni dopustno.

Koroški bojevnik so sklicani za nedeljo 1. oktobra v St. Jakob v Rožu, kjer bo ob 9. uri počastitev padlega generala Egelse-erja. Prijava sprejema tovarniški vodja Karel Fritz v Celovcu.

Pozor! Katera so tvoje glavne dolžnosti v slučaju alarma? — Pasant! Po najkrajši poti v najbližje zaklonišče.

S štajerskega

Spominska razstava za pokojnim generalnim polkovnikom Dietlom je bila v soboto otvorena v Joaneumu v Gradcu. Razstava prikazuje poleg spominkov na generala Dietla mnoge slike in predmete, ki pričajo o življenju štajerskih in koroških vojakov na fronti ob Lednem morju.

Ob veliki udeležbi prebivalstva je bil v Ptuj pokopan gostilničar Ludvik Kropf. Takoj po zasedbi Spodnjega Štajerskega se je uvrstil med policijo in je zvesto izvrševal svojo službo. Ob grobu se je od pokopnika poslovil g. Straschill.

Krajevni skupini v Vintarovich na robu Slovenskih goric in v St. Rupertu v ptuj-skem okraju sta preteklo soboto prejele zastavo. Ob tej priliki so odprli orožarno gasilcev ter Dom mater in otrok.

Nesreče. 31letna učiteljica Hilda Pešar-jeva iz Maribora je bila povozena od nekega kolezarja in je dobila poškodbe na glavi. 49letnemu Karlu Greifnerju iz mariborske okolice je padla traverza na nogo in mu jih hudo poškodovala. 35letna Stelka Stantejeva iz Razvanja je padla v potok in si med drugim poškodovala levo nogo. 22letni Ilija Djurič je bil prizadet pri neki gradbi, kjer mu je več tramov padlo na nogo in je moral biti prepeljan v mariborsko bolnišnico.

Nesreča z eksplozivom se je primerila v bližini nekega pokopališča pri Gradcu, kjer sta bila prizadeta 11letni Rudolf Jesenko in 5letni Rupert Burgstaller. Posledice nevarne igre so bile usodne. Malemu Burgstallerju je eksplozija večkrat zlomila roke in nogo ter mu odtrgala levo in desno roko. Jesenko pa ima lažje poškodbe po vsem životu. Burgstaller je umrl kmalu po prevozu na kirurško kliniko.

Iz Trsta

Razdeljevanje sira v tržiški pokrajini. Tržaško prehranjevalno ravnanstveno sponoča, da prejmejo potrošniki na odrezke 95 in 96 živilske nakaznice predpisano količino sira. To velja za potrošnike občin Milje, Dolina, Tržič z okolici, Gradec in Postojna.

Tržiški občinski podporni zavod je podelil v letošnjem avgustu 5030 priseljenecem in oškodovancem zaradi bombnih napadov razne podpore v denarju, živilih in oblačilih v skupni vrednosti 1.558.550 lir. V tržiški vojni kuhinji pa je bilo v letošnjem avgustu razdeljenih 125.189 porcij hrane.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu: 50letna Emilija Suša, 20letna Emilija Hrovatin, 68letni Bazilij Gril, 72letni Iv. Čuk, 18letni Lidij Celin in 72letni Romej Petrina.

Iz Gorice

Pregled delovnih moči. Pokrajinski delovni urad v Gorici ugotavlja, da ni bilo več delovnih moči iz raznih občin goriške pokrajine vpisanih pri pokrajinskem namestitemen uradu oz. pri podružničnih delovnih uradih v Krmini in Gradišcu ob Soči. Vsi, ki še niso poskrbeli za ureditev svojega službenega položaja v spisih omejenega urada, naj store to nemudoma, najkasneje pa do konca septembra.

Zbiralnica vinskih tropin. Pristojni urad opozarja, da bodo zbiralnice za vinske tropine v Gorici v Rossinijski ulici 22, v Krmini pa pri Ivanu Felcaru, za občini Kapriva in Mariano pri E. Bulesu, za občino Romans pri F. Petruzu, za občine Gradišče ob Soči, Fara in Zagrad pa pri I. Petarinu. Dogov. živine. Za 26. septembra je napovedan dogov živine v Fari ob Soči, za sredo 27. septembra pa v Gorici.

Smrten padec. 85letna Terezija Andorfer iz Tuniske ulice 4 je padla tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo. Nastopile so komplikacije in je starka podlegla za poškodbami v goriški bolnišnici.

Beleznica

KOLENDAR

Torek, 26. septembra: Ciprijan, Vigilij.

DANASNJE PREDSTAVE

Kino Matica: Klic dolžnosti. Kino Sloga: Moj ljubi Avguštin. Kino Union: Na svidenje Frančiška. Kino Moste: Nedolžna grešnica.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Dunajska cesta št. 43; Trnkoczy ded., Mestni trg 4; Ustar, Selenburgova ulica 7.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

Drama otvori sezono 1944/45 v nedeljo 1. oktobra s premiero Ivan Cankarjeve drame »Jakob Ruda« v režiji Milana Skrbinskega. Igrajo: Rudo — M. Skrbinšek, njegovo hčer Ano — V. Juvanova, njegovo sestro Marto — Kraljeva, slikar Dolinar — Jan, Peter Broš — Kovič, posestnik Dobnik — Cesar, njegova hči Alma — M. Skrbinska, inž. Koželj — Nakrst, učitelj Justin — Blaž, pisar Košuta — Brezgar, trije delavci: Dolinar, Miklavc, Tomažič.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje RADIO LJUBLJANA

TOREK, 26. SEPTEMBRA

7.00-7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 7.50: Jutranji pozdrav. Vmes: 7.30-7.40: Poročila v slovenščini. 7.50-9.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda: Jutranji koncert. 9.00-9.10: Poročila v nemščini. 12.00-12.30: Popoldanski koncert. 12.30 do 12.50: Poročila v nemščini in slovenščini, napovedi sporeda. 12.50-14.00: Koncert za razvedrilo — Radijski orkester vodi D. M. Sijaneč. 14.00-14.15: Poročila v nemščini. 14.15-15.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda: Od dveh do treh — glasben meh. 17.00-17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15-18.30: Prenos osrednjega nemškega sporeda: Popoldansko kratkočasje. 18.30-18.45: Pregled sportnih dogodkov (nem. in slov.). 18.45-19.00: Zdravniška ura. — Kromar Janez: Laik in recept. 19.00 do 19.30: Slov. ljudska oddaja. 19.30 do 19.45: Poročila v slovenščini. 19.45-20.00: Aktualno predavanje (prenos). 20.00 do 20.15: Poročila v nemščini. 20.15-21.00: Dunaj pozdravlja Ljubljano. 21.00-22.00: Komorna glasba: Ljubljanski komorni trio in violini Albert Dermalj (pri klavirju M. Lipovšek). 22.00-22.15: Poročila v nemščini in napovedi sporeda. 22.15-23.00: Plesni odskener vodi M. Vodopivec. 23.00 do 24.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda.

